

141021.FFU.RfdFB

Oan it Kolleezje fan Deputearre Steaten fan de Provinsje Fryslân
Ta attinsje fan deputearre Jannewietske de Vries
Tweebaksmarkt 52,
8911 KZ LJOUWERT

Ljouwert, 21 oktober 2014

Achte Kolleezje,

“De impuls die de provincie Fryslân aan het onderwijs geeft. Dát is (een) Boppeslach!
Daarmee zetten basisscholen extra in op meertaligheid en onderwijskwaliteit. Goed onderwijs
als springplank naar een mooie plek in de maatschappij.”

Sa begjint de provinsjale side fan *Boppeslach* dat, sa as it no liket, yn 2015 ta in ein komme sil. Dat soe tige spitich wêze. De skoallen dy't oan it programma meidien hawwe, binne der sûnder útsûndering posityf oer. Boppedat jout de provinsje sels oan dat de op prestaasje rjochte kultuer adoptearre is, mar de winske kultueromslach noch net berikt. Derneist binne de *Ried fan de Fryske Beweging* en de *Feriening Frysk Underwiis* fan betinken dat yn it Boppeslach-projekt it Frysk by de krapperein kaam is. Yn dit brief sprekke wy dêr ús soarch oer út. Wy sille besykje om mei oansetten te kommen foar in oplossing. Benammen dêr't giet om yntegraal taalbelied. *Sjoch fierder de taheakke by dit brief.*

It tal kwalifisearre learkrêften basisûnderwiis oan de trijetalige stream fan de pabû's hâldt net oer. As it tal trijetalige basisskoallen tanimt, ûntstiet in probleem mei kwalifisearre personiel. Sa soenen de beide hegeskoallen yn de gelegenheid steld wurde moatte om struktureel in opset te meitsjen fan en útfiering te jaan oan in yntegraal trijetalich opliedingskonsept. No binne it faak lytse oansetten, dy't in betide dea stjerre, omdat it oan persoanen bûn is en net ferankere yn it opliedingsprogramma en beneamingsbelied. It giet om behearsking fan de 3 talen op foldwaande nivo, kennis fan taalwinningsprosessen mei de memmetaal as útgongspunt en it omgean mei yntegraal meartalich materiaal.

Derneist is it fan belang dat basisskoallen meartalich materiaal hawwe fan groep 1 oant 8 om in ferantwurde fiertaalsprieding nei Frysk, Hollânsk en Ingelsk mooglik te meitsjen. Itselde jildt foar it fuortset ûnderwiis. Materiaal moat trijetalich beskikber wêze. Fakken moatte net bûn wêze oan in beskate taal.

Doel is dat de bern harren leare te rêden mei de trije talen mei de memmetaal foarop. Troch de digitale mooglikheden kin by de ûntwikkeling fan it materiaal gebrûk makke wurde fan besteand materiaal yn de trije talen. Handich is fansels dat yn in meartalige metoade ien en oar al neistinoar stiet.

Ta beslút ferwize wy nei de ynhâld fan kêst 8.1 fan it *Europeesk Hânfêst* foar *regionale talen* of talen fan minderheden dêr't it giet om in oanmerklik part fan it ûnderwiis yn it Frysk of Fryske streektaal. Dat jildt net allinne foar de basisskoalle, mar ek mei omtinken foar itselde foar de pjutteboartersplakken en it fuortset ûnderwiis. Soks ymplisearret kennis by it personiel, mar ek materiaal en begelieding. Der binne genôch ynstânsjes dy't helpe kenne: it Taalsinrum Frysk, Mercator, de Fryske Akademy en de Afûk.

Wy ferwize yn dit ferbân ek nei it materiaal dat op dit stuit makke wurdt troch Syb Muizelaar mei syn *Mearslach*.

Wy steane op it stânpunt dat der net oan te ûntkommen is om op 'en nij in Boppeslach te meitsjen. Wy soenen graach yn de gelegenheid steld wurde om dit brief mûnling ta te ljochtsjen.

Ut namme fan
de *Ried fan de Fryske Beweging* en
de *Feriening Frysk Underwiis*

Mei rju achtinge,

Dr. G. Benedictus, foarsitter
Dr. R. W. Valk, skriuwer

De Feriening Frysk Underwiis

Drs. T. Dijkstra, foarsitter
Drs. S.T. Hiemstra, skriuwer

Foar beide organisaasjes:

R.W. Valk